

Introducció a la Literatura Espanyola I

Codi: 103547
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	FB	1	1
2501801 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	1
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Agustín Sánchez Aguilar
Correu electrònic: Agustin.Sanchez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Rebeca Martín Lopez

Prerequisits

Aquesta assignatura requereix un domini de l'expressió oral i escrita de l'espanyol equiparable al que s'obté al finalitzar el batxillerat. Es considera imprescindible una correcta expressió oral i escrita de l'idioma i, en conseqüència, els errors d'ortografia i redacció comportaran un descompte de punts en l'avaluació.

Òbviament, totes les activitats, pràctiques i treballs hauran de ser originals. El plagi total o parcial de materials aliens, independentment del seu suport, no està permès. En cas de presentar material no original com a propi, és a dir, sense especificar-ne l'origen o l'autoria, es qualificarà automàticament amb un suspès (0).

Objectius

"Introducción a la literatura española I" forma part dels 30 crèdits de formació bàsica del primer curs del Grau de Llengua i Literatura espanyoles, que l'estudiant cursa juntament amb altres assignatures de Llengua espanyola i Metodologia de l'estudi de la Filologia Espanyola. A més, en aquest primer curs, l'estudiant obté 30 crèdits més de matèries bàsiques transversals: Llatí, Introducció a la Lingüística, Literatura Comparada, Grans temes de la Història i Grans temes de la Filosofia.

Entre els objectius formatius bàsics, es pretén que l'estudiant adquireixi un coneixement sòlid i ampli sobre les etapes de la literatura espanyola, la seva periodització, el desenvolupament dels principals gèneres i les obres dels principals autors a través de l'atenta lectura dels textos literaris seleccionats. Alhora, l'alumne exercitarà les seves competències específiques en la realització de discursos, tant orals com escrits, relacionats amb l'àmbit de la literatura espanyola, en els quals utilitzarà els mètodes, teories i conceptes estudiats.

L'assignatura vol oferir una visió panoràmica de la literatura espanyola des dels seus orígens fins al segle XVII. El professorat posarà especial atenció en la descripció i el desenvolupament de les principals etapes de la literatura i de les seves corrents literàries i estètiques, prenent com a suport la lectura, el comentari i l'anàlisi d'alguns dels textos fonamentals d'aquestes etapes, períodes, moviments i tendències.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar obres completes de la producció literària de l'edat mitjana i el Segle d'Or.
2. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
3. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
4. Comentar textos literaris medievals i del Segle d'Or.
5. Comentar textos literaris medievals i del segle d'or.
6. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
7. Descriure i explicar conceptes genèrics aplicats a les principals produccions literàries de l'edat mitjana i el Segle d'Or, i la seva imbricació entre tradició i modernitat.
8. Identificar i explicar les característiques bàsiques dels textos literaris.
9. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
10. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
11. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
12. Reconèixer les característiques estètiques de la literatura espanyola medieval i del Segle d'Or.
13. Situar en el seu context històric la producció literària des de l'edat mitjana fins al Segle d'Or.

Continguts

1. La literatura espanyola des dels seus orígens y fins al segle XV
  - 1.1. Introducció: llatí i castellà, transmissió oral i transmissió escrita, manuscrits i textos impresos
  - 1.2. La poesia medieval
    - 1.2.1. Poesia lírica
    - 1.2.2. Els trobadors
    - 1.2.3. Poesia narrativa: les cançons de gesta i el «*Cantar de mio Cid*»
    - 1.2.4. Poesia narrativa: el "romancero viejo"
    - 1.2.5. Poesia culta: "mester de clerecía" y "poesía de cancionero"
  - 1.3. La prosa medieval
    - 1.3.1. Cròniques i prosa doctrinal
    - 1.3.2. Contes i "*exempla*"
    - 1.3.3. «*La Celestina*»
  - 1.4. El teatre medieval
    - 1.4.1. El «*Auto de los Reyes Magos*»
    - 1.4.2. Altres obres del teatre medieval
2. La literatura espanyola del Renaixement i el Barroc
  - 2.1. Poesia

2.1.1. Poesia renaixentista: Garcilaso de la Vega, Fray Luis de León, San Juan de la Cruz

2.1.2. Poesia barroca: Lope de Vega, Góngora y Quevedo

2.2. Prosa

2.2.1. Novel·la pastoril, llibres de cavalleria, novel·la sentimental i altres subgèneres

2.2.2. El «*Lazarillo*» y la novel·la picaresca

2.2.3. Cervantes i el «*Quijote*»

2.3. Teatre

2.3.1. El teatre abans de Lope de Vega

2.3.2. Lope de Vega i "el arte nuevo de hacer comedias"

2.3.3. Calderón de la Barca

Lectures obligatòries

«Antología de literatura medieval» (facilitada pel professorat)

Fernando de Rojas, «*La Celestina*»

«Antología de la poesía del Siglo de Oro» (facilitada pel professorat)

Miguel de Cervantes, «*Don Quijote*»

Lope de Vega, «*El caballero de Olmedo*»

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura es distribueix de la següent manera:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professor, en els quals es combinarà l'explicació teòrica amb el comentari col·lectiu de tot tipus de textos.

- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi literari.

- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de recensions, treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	50	2	1, 3, 6, 7, 8, 10, 12, 13
Treball autònom	73	2,92	1, 5, 7
Tipus: Supervisades			
Tutories programades	15	0,6	3, 5, 6

Avaluació

Per aprovar l'assignatura, els alumnes hauran d'assolir un coneixement de la matèria semblant al que exposen els manuals de referència. Així mateix, és indispensable que realitzin les lectures obligatòries.

Els coneixements s'avaluaran mitjançant dos exàmens parcials i un treball monogràfic.

El conjunt del dos exàmens representarà un 70% de la nota final, donat que cada examen parcial equivaldrà a un 35% de la nota.

El treball monogràfic tindrà un pes del 30% en la nota final.

Els alumnes que, una vegada feta la mitjana de les proves, no obtinguin una nota igual o superior a 5 podran presentar-se a recuperació, sempre que compleixin els següents requisits:

- a) Haver-se presentat a totes les proves avaluables.
- b) Haver obtingut, com a mínim, un 3'5 de mitjana en el conjunt de les proves.

La recuperació consistirà en un examen de tota la matèria del curs. La nota de l'examen de recuperació suposarà el 70% de la qualificació final, i tornarà a fer mitjana amb la nota del treball monogràfic.

El treball monogràfic queda exclòs de recuperació.

La revisió de les proves es realitzarà en una entrevista concertada amb el docent.

L'alumne que no redacti o no entregui cap de les tres activitats avaluables de l'assignatura obtindrà la qualificació de "No Avaluable". El lliurament d'alguna de les tres activitats manifesta la voluntat de l'alumne de ser avaluat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens	70%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Treball monogràfic	30%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

Lectures obligatòries

«Antología de literatura española medieval», facilitada pel professorat al Campus Virtual.

ROJAS, Fernando de, *La Celestina*, ed. Bienvenido Morros, Vicens Vives, Barcelona, 1996.

-----, -----, ed. Francisco Rico y otros, Galaxia Gutenberg-RAE, Barcelona, 2011.

«Antología de literatura española del Siglo de Oro», facilitada pel professorat al Campus Virtual.

CERVANTES, Miguel de, *Don Quijote de la Mancha*, ed. Francisco Rico, Alfaguara, Madrid, 2015.

-----, -----, ed. Alberto Blecua, Espasa-Calpe, Madrid, 2008.

-----, -----, ed. Silvia Iriso y Gonzalo Pontón, Vicens Vives, Barcelona, 2015 y 2017, 2 vols.

VEGA, Lope de, *El caballero de Olmedo*, ed. Francisco Rico, Cátedra, Madrid, 1999.

Manuales i altres llibres de consulta

DEYERMOND, Alan, *Historia de la literatura española*, I, *La edad Media*, I, Ariel, Barcelona, 1973.

---, *La Edad Media*, Tomo 1 de la *Historia de la literatura española* dirigida por Francisco Rico, Crítica, Barcelona, 1980.

---, *La Edad Media. Primer suplemento*, Tomo 1/1 de la *Historia de la literatura española* dirigida por Francisco Rico, Crítica, Barcelona, 1991.

EGIDO, Aurora, W. *Siglos de Oro: Barroco*, Tomo 3/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Crítica, Barcelona, 1992.

JONES, R. O., *Historia de la literatura española*, 2, *Siglo de Oro: prosa y poesía*, Ariel, Barcelona, 1974.

LACARRA, M^aJesús y Juan Manuel CACHO BLECUA, *Entre oralidad y escritura. La Edad Media*, Crítica, Barcelona, 2011.

LÓPEZ ESTRADA, Francisco, *Siglos de Oro. Renacimiento*, Tomo 2 de la *Historia y crítica de la literatura española* dirigida por Francisco Rico, Crítica, Barcelona, 1980.

---, *Siglos de Oro. Renacimiento*, Tomo 2/1 de la *Historia de la literatura española* dirigida por Francisco Rico, Crítica, Barcelona, 1991.

PÉREZ PRIEGO, Miguel Ángel, *Literatura española medieval (el siglo XV)*, Editorial Universitaria Ramón Areces, Madrid, 2013.

RUIZ PÉREZ, Pedro, *Manual de estudios literarios de los Siglos de Oro*, Castalia, Madrid, 2003.

---, *El siglo del "Arte nuevo"*, Crítica, Barcelona, 2010.

VÀRVARO, Alberto, *Literatura románica de la Edad Media. Estructuras y formas*, Ariel, Barcelona, 1983.

WARDROPPER, Bruce W. *Siglos de Oro: Barroco*, Tomo 3 de la *Historia y crítica de la literatura española* dirigida por Francisco Rico, Crítica, Barcelona, 1983.

WILSON, E. M., y D. MOIR, *Historia de la literatura española*, 3: *Siglo de Oro: teatro*, Ariel, Barcelona, 1974.

www.cervantesvirtual.com/